Poštnina plačana v gotovini. Maribor, ponedeljek 16. maja 1938 Štev. 110. Leto XII. (XIX.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

V Masarykovih žarkih

Dovolj je zgodovinskih primerov — prič, ki govore prepričevalno, da ne zavisi moč države od njene obsežnosti, bogastva, napredka in kulture; niti ni njeno trdno osišče v kaki vbrizgani ideološki unifikaciji, če ta ne sloni na elementih realnosti in etike ter na oni razvezanosti duha, ki je osnovna zahteva človekovega bistva. Vsa veličina brez teh temeljev predstavlja bolj navidezno in varljivo moč in trhlo sredino, pa naj se to skuša odeti še s tako pestro navlako in mogočnimi gesli.

Največja nevarnost vsaki taki unifikaciji pa je, če izpolnjujejo njeno vsebino skrajno samoljubje, samopoveličanje, nadutost, domišljavost, ki rodé le težnje, navzkrižne z interesi soseščin. Kako mesto si začrtajo v kulturni zgodovini take napetosti, nam pove zgodovina zatonelih, še bolj pa tekoče stoletje, ki je pravkar polno eksplozivov.

Nasprotno pa je država resnično močna, če predstavlja zravnavo medsebojnih odnosov svojih členov (državljanov) v materialnem in duhovnem oziru; če uvažuje njih spontano voljo in miselnost — kratko: ki je zgrajena na demokratičnih načelih, katere danes odobruje devet desetin zemljanov.

Demokracija je pravkar prva in najvišja zahteva delovnega človeštva; demokracija je cilj trenj in njegovih borb. Kdor ta klic pravočasno in pravilno doume in ga tudi praktično uveljavi, ta stopa sigurnih korakov v bodočnost in gradi trdne temelje svoji novi zgodovini.

Take trdne temelje je polagal svoji državi veliki in nesmrtni Masaryk, vzor demokratično usmerjenega misleca in jasnovidca, katerega so češke mase natančno razumele. To je bil le odziv na Masarykovo razumevanje narodovih potreb in globoko poznanje njegovega bistva. Ta duševni velikan je analiziral utripe krvi, kulture, zavesti, ponosa in izluščil jedro, ki veže in spaja narodno zajednico. Tako je začelo novo narodno in državno življenje bratske češkoslovaške republike, ki jo moremo imenovati vzor demokratično urejene evropske države. Češkoslovaška republika je izza svojega obstoja izvršila take velike reforme, da jo morajo vsi objektivni opazovalci in oni, ki smo še daleč za njeno zrelostjo, le občudovati in se diviti njenim stvaritvam, volji, vztrajnosti, optimizmu.

Da navedemo le nekaj podatkov iz velikega reformnega okvirja.

Na Češkem, Moravskem, v Šleziji je imelo 236 plemičev veleposestnikov 30% zemlje, na Slovaškem in Podkarpatih pa 900 posestnikov 33% zemlje. Z agrarno reformo je prišlo v posest malih ljudi skoro 1 milijon hektarov, mnogo zemlje pa so dobile občine in mesta. Lepo sliko napredka nam nudi gradbena delavnost, ki izkazuje 234.000 novih stavb v dobi desetih let. Njihovo socialno delo se ne razteza le na skrb za sirote in onemogle, ampak tudi na čim večjo zaščito eksistence delovnega človeka: na bolniško, nezgodno, invalidno, starostno zavarovanje, na zaščito mezd in plač, žen in otrok, na mladinsko, stanovanjsko skrbstvo itd. Dokaz, kako pomemben socialni problem je bil s tem rešen, je mirno zadržanje delovnih razredov, ki so za nove ideologije precej imuni.

Največjo skrb pa polaga češkoslov. republika v dvig kulturnega nivoja — ki je bil pri Čehih že prej razmeroma zelo visok — in to pred vsem s šolstvom in knjižnicami. Že prvo leto postanka je izšel zakon, da mora vsaka občina ustanoviti javno knjižnico za dvig izobrazbe vseh slojev. V občinah z vsaj 400 pripadniki narodne manjšine se je ustanovila tudi manjšinska knjižnica.

Na Slovaškem (ki je bila pod Ogrsko) je bilo vsega 377 osnovnih šol in še te je za madžarizacijo. Ni bilo pa niti ene srednje šole. V 8 letih republike je zrastlo na Slovaškem 2632 osnovnih in meščanskih, 37 srednjih, 13 učiteljišč in ena univerza.

Prav tako stavimo na prvo mesto njeno pravičnost napram narodnim manjšinam. Na Slovaškem in v Podkarpatju živi 130.000 Nemcev, ki niso imeli pred vojno nobene šole in ji je pretila madžarizacija. Danes ima ta manjšina 132 osnovnih šol in 6 mešč. šol. Od 700.000 otrok manjšinske narodnosti se šola v materinskem jeziku 632.000 otrok. Nemci imajo dve svoji tehnični srednji šoli, Čehi in Slovaki tudi dve. Tudi mora nepristranski svet priznati kulturno in politično svobodo in enakopravnost manjšin, ki jih drugod lahko zavidajo.

Na takih temeljih zgrajena država se nima bati črnih oblakov, zlasti z narodom s tako visoko razvito narodno zavestjo in ponosom.

Tudi lord Halifax podal ostavko

V PRIČAKOVANJU PREOSNOVE CHAMBERLAINOVE VLADE.

LONDON, 16. maja. Tukajšnji krogi pričakujejo za danes preosnovo Chamberlainove vlade, ki je postala nujno potrebna po ostavki letalskega ministra lorda Swintona, ki je odstopil radi kritike glede letalskega oboroževanja. V smislu kombinacij bo stopil na Swintonovo mesto sedanji notranji minister Hoare. Chamberlain, kateremu je tudi lord Halifax izrazil namen ostavke, se poda danes popoldne v kraljevi dvorec, kjer bo predložil kralju svojo novo vlado. V večernih urah pričakujejo kraljevi dekret o preosnovi Chamberlainove vlade.

Angleški poslanik zapustil Mehiko!

LONDON, 16. maja. Britanska vlada je svojega poslanika pri mehiški vladi O Malleya telefonično pozvala, da zapusti mehiško prestolnico in da se vrne v London. Poslanik bo v Londonu izčrpno poročal vladi o konfliktu in petrolejskih koncesijah. Poslaniško poslopje v Mehiki je zaprto. Arhiv ter agende so prešle na angleški generalni konzulat. V zvezi s službenim prelomom med obema vladama se čuti v Mehiki močno protiangleško razpoloženje in je bilo več angleških državljanov na ulicah mehiške prestolnice napadenih.

Sudetsko nemško vprašanje izgubilo na svoji ostrini

BERLIN, 16. maja. Po informacijah »United Press« se smatra londonsko potovanje Konrada Henleina kot posledica rimskih razgovorov med Hitlerjem in Mussolinijem. Nemčija se je v smislu informacij odločila, da preide glede sudetsko-nemškega vprašanja k posredni taktiki. Spremenjeno stališče v Berlinu se odraža v rezerviranosti, ki jo kaže nemški tisk napram Češkoslovaški. Prvotni domnevi, da se mora to vprašanje rešiti v par dneh, je sledilo sedaj spoznanje, da je treba pustiti razvoju prosto pot ter so s tem stališčem zadovoljni tako v Londonu kakor v Berlinu. Potemtakem se zdi, da je vprašanje nemške manjšine v ČSR izgubilo na oni ostrini, ki so mu jo prvotno pripisovali. V Londonu so zlasti zadovoljni, ker so v berlinskih krogih dali zagotovilo, da ne bodo izvršili na Henleina nobenega pritiska in da ne bodo pomnoževali napetosti, če bo praška vlada istočasno pokazala dobro voljo in pripravljenost za sporazum.

Novo belgijsko vlado je sestavil socialist Spaak

BRUSELJ, 16. maja. Nova belgijska vlada, ki jo je sestavil dosedanji zunanji minister Spaak in ki se bo danes predstavila parlamentu, je sestavljena sledeče: predsednik minist. sveta in zunanji minister Paul Henry Spaak (socialist); prometni minister: posl. Henry Marck (krščanski demokrat); notranji minister in minister za narodno zdravje: poslanec Merlot (socialist); minister za gradbe: posl. Balthazare (socialist); minister za socialno politiko: poslanec Delaire (nar. socialist); finančni minister: Gerald (liberalec, izven parlamenta); minister za prosveto: senator Diercks (liberalec); minister za pravosodje: senator Pholien (katolik); minister za kmetijstvo in nar. gospodarstvo: Heymans (katolik izven parlamenta); minister za kolonije: posl. de Vleschover (katolik); vojni minister general Denis.

Potres razdejal mesto Diarbekir

ISTANBUL, 16. maja. V Anatoliji so se preteklo noč čutili zopet močni potresni sunki. Najtežje je prizadeto mesto Diarbekir, kjer je 75 hiš razdejanih.

Pobeski

„Pruštoh"

Celjska »Nova doba« piše v št. 20 pod dopisi iz Sv. Jurija ob j. ž.: Pretekli teden nas je zapustil g. Tone Kovač, šolski upravitelj v Lokah. Nismo si mnogo belili glave, kako in kaj. Vsak razume, kako je pri nas, če padeš v nemilost. Nismo še pozabili, da je bil odpuščen g. učitelj Edvard Rössner, ki je bil pravi narodni učitelj in o katerem otroci še vedno govore in že imamo nov primer. Mislimo, da to ni zahteva naroda, kakor oni zatrjujejo, ampak je to samo delo g. »pruštoha«, ki bo dajala za vse še odgovor. Upamo, da bodo oni, ki jih mislimo, prišli z barvo na dan in se ne bodo več skrivali za tajniškimi posli stranke in občinsko upravo.«

Izvrstna reklama

»Nova doba« poroča v št. 20 iz Vojnika: »Zato pa je bilo tem huje postavljeno za tarčo tukajšnje Sokolsko društvo, ki je hotelo že 9. in 10. aprila vprizoriti krasno dramo »Bratje sv. Bernarda«- pa jo je omenjeni gospod po zaslugi svojih priznanih metod za nekaj časa resnično preprečil. Dalje pa ni uspel! Kljub svoji namišljeni mogočnosti namreč ni računal da se bo nasadil na tigrove zobe. Sokolsko društvo je kljub grdim lažem, ki so dale povod, da je oblast delegirala svojega zastopnika na to igro, srečno in v največje zadovoljstvo občinstva vprizorilo igro dvakrat. Navdušeni gledalci so z zanimanjem, razumevanjem in odobravanjem sprejeli igralsko in scenično dovršeno podano dejanje. Mnogi so obiskali hišo sv. Bernarda v posojilnični dvorani dvakrat, v soboto zvečer in v nedeljo popoldne. Opazili smo tudi mnogo gostov iz Celja. Vsekakor pa je imela gonja omenjenega gospoda svojo pozitivno stran. Napravil je izvrstno reklamo, za kar mu je Sokolsko društvo lahko res hvaležno.

Do skrajnosti oprezni

»Proboj« poroča v št. 1: »Toda zdi se nam vendarle skrajni čas, da se razčisti nekaj stvari, ki bi znale biti v usodnem trenutku odločilnega pomena. Posebno pa v pogledu priseljevanja tujcev do skrajnosti oprezni. Tu bi se moralo uveljaviti pravilo, da bodi ob meji pas, v katerem noben državljan tuje narodnosti ne more imeti posestva, čeprav pripada naši državi že od ujedinjenja. Kajti mi vemo, da more mejo braniti samo tisti, ki ve, da s to mejo pade tudi njegova rodna gruda. Ta pricnip osvajajo tudi druge vlade, posebno nemška in bi ga prav lahko v vsej doslednosti uvedli tudi pri nas. Posebno pereče za nas je tudi vprašanje kočevskih Nemcev. Nekaj jih je brezdvomno lojalnih, ker jim je pač jasno in so po svoj' zdravi pameti spoznali, da pripadajo državi, kateri sveta pravica in dolžnost je, ščititi interese državnega naroda pred interesi tujcev. Nekaj teh Nemcev pa še danes ne ve, kaj se sme in kaj se ne sme. Posebno velja to za kulturne cerkvene razmere na Kočevskem in zdi se nam, da ni nikoli dovolj opozarjanja na te težke prilike, ki jih poedinci ali posamezne organizacije brez zelo izdatne podpore oblasti ne morejo spremeniti.«

„Kruh siromakov"

»Trg. list« poroča v št. 53: »S tem, da je cena pšenici tako visoka ,niti najmanj ni pomagano našemu producentu, ker so vse zaloge večinoma v rokah tistih, ki

Pozdravimo brate Bolgare!

V sredo 18. t. m. prispe v Maribor plovdivski moški zbor in sicer z avtobusi ob 18. uri. Sprejem na Kralja Petra trgu. — Mariborčani sprejmimo brate Bolgare v velikem številu. Počastimo njihov prihod, ki je zlasti v sedanji situaciji zelo važen. Maribor, odkrij in razodeni svoje slovansko srce!

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v torek 17. maja sledeče vreme: Na zapadu pooblačenje. Temperatura ne tako visoka kakor danes. Zapadne zračne struje. Morebitne motnje, najbrže le mimogrede.

Sokolske veste

Mogočna armada 218.483 jugoslov. Sokolov

Beograd, 15. maja.

V Beogradu je bila včeraj v prostorih matičnega Sokola letna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije. Zborovanje je bilo odlično obiskano in mu je prisostvoval kot zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Durbešić, razen tega minister za telesno vzgojo naroda dr. Miletić ter delegati češkoslovaškega ruskega Sokola in bolgarskih Junakov. Prvi namestnik starešine SKJ br. Engelbert Gangl se je v svojem uvodnem govoru spomnil pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. z obljubo, da bodo jugoslovenski Sokoli vedno budno čuvali njegovo zapuščino. Z velikimi ovacijami so bile sprejete **pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namest. Pavlu,** kraljevima namestnikoma dr. Peroviću in dr. Stankoviću, Zvezi slovanskega Sokolstva, češkoslovaškemu Sokolu, poljskemu Sokolu in bolgarskim Junakom.

Poročila pričajo o ogromnem delu, ki ga vrši Sokolstvo. Sokolsko delo na vasi se vsebolj razvija in postaja pomemben činitelj v duševnem in gmotnem življenju našega kmeta SKS združuje 107.223 odraslih članov, 19.344 članic, skupno 126.567, nadalje 19.641 naraščajnikov, 8363 naraščajnic, skupaj 28.004, 35.648 moške dece in 28.264 ženske, skupaj 63.912 sokolske dece. Vseh privatnikov Sokola kraljevine Jugoslavije je torej 218.483. V savezu je bilo preteklo l. 830 društev in 1400 čet. Največ pripadnikov SKJ je kmetskega stanu in sicer 25.2%, državnih nameščencev je 13.6%, obrtnikov 11.9%, učiteljev in profesorjev 9.3% zasebnih nameščencev 8%, delavcev 7.9%, trgovcev 7.9%, vojakov 3.2%, dijakov 2.4%, zdravnikov in lekarnarjev 1.4%, odvetnikov 1.4%, duhovnikov 0.6%, mornarjev in ribičev 0.5%, iz ostalih poklicev pa 7.5%. Silno intenzivno in vzgledno je bilo n. pr. delovanje sokolske čete v Bušljetiću v tuzlanski župi, ki je prebelila 90 hiš, zgradila več modernih gnojišč, uredila 32 studencev, zasadila nad 1000 sadik. Sokolska četa v Čečavi je prebelila 80 hiš, zasadila 1120 sadik in 494 sadik vinske trte. V Prilepu je sokolsko društvo s svojimi četami zasadilo nad 10.000 sadik. Sokolske čete so v preteklem letu zasadile nad **100.000 sadik** sadnega drevja. Na področju sokolskega društva Mostar je bilo cepljenih 80.000 sadik, zasajenih pa 38 gajev. Mnogo dela je posvečala **mariborska sokolska župa** pospeševanju čebelarstva, sadjarstva in gozdarstva. Mnogo ovir je bilo radi nestalnosti učiteljev, ki so se posvečali temu delu, kar velja tudi za župe Ljubljana, Celje in Novo mesto.

Tako je krasno uspela skupščina dokumentirala napredek in razmah Sokolstva, zlasti v južnih krajih naše države, pa tudi tam, kjer je bilo Sokolstvo že prej močno zasidrano.

Naše morje

Naše morje, naša največja dobrina

Ob včerajšnjem občnem zboru obl. odbora JS v mestni posvetovalnici

Jadransko morje je naš biser. Dolžnost nas vseh pa je, da prenesemo ljubezen do našega morja v najširše plasti našega naroda. Zavedati se moramo gospodarske in politične važnosti našega morja, ker je z njim tesno povezana naša bodočnost. Težke naloge se bomo zavedali šele tedaj, če bomo v svojih srcih krepki in če bomo zlasti ob severni meji razumeli in posvetili Jadranski straži tisto pažnjo, ki je zahteva od nas sodobnost. S temi besedami je otvoril včerajšnji letni občni zbor tuk. Oblastnega odbora Jadranske straže dolgoletni in zaslužni predsednik g. dr. Franjo Lipold. K letošnjemu občnemu zboru so prispeli delegati krajevnih odborov in poverjeništev iz vsega našega obmejnega ozemlja in so dodobra napolnili mestno posvetovalnico. Po predsednikovih uvodnih besedah so zborujoči odposlali udanostno brzojavko pokrovitelju JS Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravne brzojavke knezu namestniku Pavlu, nadalje kralj. namestnikoma dr. Stankoviću in dr. Peroviću, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ministru vojske in mornarice gen. Mariću, notranjemu ministru dr. Korošču ter izvršnemu odboru JS v Splitu. Predsedujoči se je zatem zahvalil vsem dosedanjim delavcem za pomoč, pozdravil vse zbrane delegate ter zastopnike oblastev, imenoma zastopnika mestne občine dir. Rodoška, sreskega načelnika Eiletza, gospo Maistrovo ter g. Lunačka kot zastopnika mariborskega sokolstva. Sledila so izčrpna poročila agilnega in neumorno delavnega tajnika g. Janka Pirca, skrbnega in vestnega blagajnika g. Ante Lavrenčiča, dočim je v imenu nadzornega odbora poročal dr. J. Leskovar. V teh poročilih je orisana nenehna prizadevnost in marljivost oblastnega odkora. Kljub težkim gospodarskim prilikam se je delo povoljno razvijalo. Mariborski oblastni odbor JS šteje danes 18 krajevnih odborov ter 2 poverjeništvi s 3.069 člani. Še je idealizma in dobre volje v jadranskih stražarjih! JS mora ostati tudi v nadalje močna organizacija, ki naj zavzema tudi v bodočnosti vidno mesto med narodno patriotskimi društvi. **Vse za mladino,** to je geslo JS, saj je baš Jadranska straža praktična mladinska organizacija, ki mora posvečati uprav naši mladini vso skrb in pažnjo. Vse delo je ustvarjalo ono neugnano hrepenenje po lastnem domu v Bakru.

Društveno delovanje se je v pretekli poslovni dobi porazdeljevalo v sledeče skupine: Ideološko, propagandno, organizacijsko, ekonomsko in finančno, nadalje delo v pomladkih, akcija za dom ter interno administrativno poslovanje. V vseh teh pravcih se je nadaljevalo delo prejšnjih let. Iz poročil posameznih krajevnih odborov in poverjeništev je razvidna delavnost posameznih članic oblastnega odbora. Podmladek JS je razširjen na vseh osnovnih, srednjih in strokovnih šolah. Zanimivo je poročilo o letovanju v Domu JS v Bakru v l. 1937. Letovanje je bilo tokrat že tretjič organizirano. V domu sta letovali dve koloniji z 135 otroki, dalje je prišlo 27 ekskurzij s 766 otroki ter ekskurzija z 130 člani. Skupno je prenočevalo v Domu 1137 oseb z 7.216 nočninami. Na račun oskrbnine je prejela uprava skupno din 143.987 din. Iz blagajniškega poročila je razviden denarni promet, ki izkazuje din 613.989.91 dohodkov ter din 679.625.35 izdatkov, skupno 1,793.615, dočim se je vrednost aktiv (Dom v Bakru in vrednost hiše v Bakru) dvignilo na din 511.318.39. Proračun za leto 1938 je predviden na din 99.000.

Pri volitvah je bila izvoljena naslednja nova uprava: Predsednik: Dr. Franjo Lipol. Odborniki: Gen. Čeda Stanojlović, Ladislav Jerše, Ptuj, Dr. Alojz Goričan, Celje, Perme Mirko, Maribor, Janko Pirc, Ante Lavrenčič, Dr. Alojz Juvan, Mgr. Umek Mihael, Dr. Šiška Janko, Lambert Aljančič, Lovro Budichna, St. Detela, Dr. Gorišek Milan, Sv. Lenart, Dr. Matko Heric, dr. Ivan Jančič, sres. načeln. Eiletz, Ivančič Edo, Dr. Fr. Kotnik, inž. Janko Kukovec, Marija Maister, dir. Martin Mastnak, Drago Paljaga, Saša Petrovič, inž. Vlado Šlajmer, Dr. Fric Vrečko, Amaljeti Avgust, Brandtner Ant. Nadzorni odbor: Dr. Josip Leskovar, A. Ašičeva, Franjo Bureš. Namestnika Fer. Pinter in Stanko Čretnik.

V delovnem programu je tudi sklep oblastnega odbora JS, da razvije letos svoj prapor in je datum predviden na 6. septembra. Istotako namerava oblastni odbor prirediti v dneh letošnjega Mariborskega tedna večjo tombolo. Za letošnji kongres Jadranske straže v Zagrebu, ki bo združen z razstavo JS v doslej največjem obsegu v Jugoslaviji, je izdelal marib. oblastni odbor nekaj stvarnih predlogov propagandnega in organizacijskega značaja. Izšel je zlasti povdarek, da se pritegne v vrste JS v čim večjem številu mladina. Po živalni debati in sprejetih predlogih je predsedujoči zaključil lepo uspelo zborovanje, nakar se je v istih prostorih vršila konferenca delegatov posameznih krajevnih odborov in poverjenštev, ki je odobrila vse predloge in smernice za nadaljnje delo.

so imeli za nakup potrebni kapital, da ne rečemo, v rokah špekulacije. Zadnjih par let je navadno cena pšenice na pomlad začela padati. Zato je producent tudi letos prodal vso odvišno zalogo pšenice. Enako kakor se je zgodilo s pšenico, se lahko tudi zgodi s koruzo. Prizad se danes trudi, da izvozi čim več koruze, nihče pa ne pomisli, da so vsi naši pasivni kraji radi visoke cene drugih mlevskih izdelkov navezani skoro edino na koruzo, oziroma mlevske izdelke iz nje. Ko bi se odločilni faktorji danes prepričali, kakšno pomanjkanje vlada zdaj v naših pasivnih krajih, posebno še tam, kjer je zaporedoma dve leti odpovedal »kruh siromakov«, to je krompir, potem bi gotovo uvideli, da je nujno potrebno in že skrajni čas za to, da se prepreči tako nenormalno dviganje cen našim najpotrebnejšim agrarnim produktom, ker to nikakor ni v skladu z dohodki konsumenta v naši agrarni državi.«

Razne vesti

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je bil na beograjskem kongresu jugosl. rotarcev izvoljen za častnega guvernerja jugoslov. rotarskega distrita. Novi guverner za l. 1938-39 je dr. Ivan Slokar iz Ljubljane.

Predsednik JNS P. Živković je imel v Tuzli lepo uspelo konferenco s člani krajevnega in sreskega odbora JNS.

Sprememba v beograjski vladi. Za ministra brez listnice je bil imenovan na mesto dr. S. Behmena, ki je podal ostavko, dr. Džafer Kulenović, odvetnik v Brčkem. Pripada Spahovi skupini.

Vojni minister gen. Marić je odpotoval v nedeljo v Turčijo, kjer bo skupno z maršalom Fevzi Čakmakom posetil razne zanimive centre v Turčiji, kjer ostane deset dni.

Konrad Henlein je iz Londona v letalom odpotoval v Berlin. Njegov obisk je imel namen prepričati angleško javnost, da si sudetski Nemci ne žele združitve z Nemčijo.

Švici priznana popolna nevtralnost. Svet DN, ki je v sobot končal svoje 101. zasedanje, je sklenil priznati popolno nevtralnost Švice, ki se za bodoče oprosti vseh obveznosti po čl. 16 pakta DN, ki se nanašajo na izvajanje vojaških, gospodarskih in finančnih sankcij.

Cramm obsojen! Slavni nemški teniški igralec je bil obsojen na 12 mesecev zapora.

Dirke na Cvenu pri Ljutomeru

Kolo jahačev in vozačev je priredilo v nedeljo dne 8. maja t. l. spomladanske konjske dirke in to galopske in kasaške. Dirke je motil le dež, a narod je vztrajal, med temi mnogo gostov iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Maribora, Varaždina, Čakovca itd. Takoj po dežju so se dirke nadaljevale na razmočenih tleh po določenem sporedu.

Rezultati: I. Dirka »Dravske banovine« — 3 heat vožnje »Nervus vitae« Slaviča Alojza, Banovci Din 800.— 2,43 (1,40) 1620 m, »Perun« Slavič Joška, Bunčani Din 400.— 2,51 (1,45) 1620, »Krka« Bežan Antona, Šalinci Din 250.— 2,52 (1,46) 1620, »Jasna« Kerenčič Ant., Pesnica Din 150.— 2,59 (1,49) 1640.

II. Dirka »Jugoslovanskih oficirjev« (ravna galopska). »Šumadinac« p. p. Panič Rad., Čakovec Din 500.— 2,05 (1.11) 1600, »Bobi« por. Pabst Ferdo, Čakovec Din 300.— 2.13 (1,29) 1600, »Astra« p. p. Gregorinčič Ant., Čakovec Din 200.— 2.20 (1,27) 1600, »Čilka« p. p. Krapac Iv., Čakovec 2,23 (1,29) 1600, »Pogled« p. p. Milojkovič Mil., Slov. Bistrica 2,30 (1,34) 1600, »Volga« p. p. Gajič Rad., Čakovec 2,37 (1,39) 1600.

III. Dirka »Ljutomer« (3-letni konji). »Salta« Šumak Mirka, Ljutomer Din 600.— 3,45 (1,48) 2070 m, »Nelson Viktor« Slavič Alojza, Banovci Din 300.— 3,55 (2,03) 1920, »Firlica« Žitek Franca, Bučečovci Din 200.— 4,03 (2,10) 1890 »Sida» Vreg Riharda, Ljutomer Din 100.— 4.10 (2,10) 1890.

IV. Dirka »Beograd« Handicah. »Salta« Šumak Mirka, Ljutomer Din 600.— 4,07 1,49) 2280 m, »Jasna« Krenčič Antona, Pesnica Din 300.— 4,14 (1,54) 2240, »Perun« Slavič Joška, Bunčani Din 200.- 4.15 (1,50) 2320, »Nikita« Galunder Fr., Veržej Din 100.— 4.16 (1,58) 2160.

V. Dirka »Čakovec« — preponska galopska. »Šumadinac« p. p. Panič Rada, Čakovec Din 500.— 2,18 (1,26) 1600 m, »Dečko« p. p. Špindler Bogdana, Slov. Bistrica 300.— 2,19 (1,27) 1600, »Bobi« p. p. Gajič Rada, Čakovec Din 200.- 2,21 (1,28) 1600, »Čilka« por. Pabst Ferda, Čakovec 2,22)(1,29) 1600, »Astra« p. p. Gregorinčič A., Čakovec 2,33 1600,

VI. Dirka »Maribor« — dvovprežna. »Nervus Vitae«, »Nelson Viktor« Slavič Alojza, Banovci Din 900.— 5.14 (2,16) 2310 m, »Perun« Slavič Joška, Bunčani, »Palestra« Slavič Janka, Vučja vas 500.- 5,20 (2,17) 2340, »Olga« dr. Peterlin Maksa, Dol. Lendava, »Jasna« Kerenčič Antona, Pesnica 300.— 5,35 (2,21) 2370, »Princesa« »Parafina« Slavič Ludvika, Grabe Din 200.— 5,50 2250.

Interkontinentalni špektakel v Mariboru

Kje so bili še Grki in Rimljani in kje še tudi stara zaveza s svojim naukom o Adamovem raju, ko so vzhodni modrijani tudi pri belem dnevu že sanjarili o rajski deželi blaženosti že na tem svetu. Naša pota k namenu zgornjega naslova se vsej tej prastarini lahko izogne. In gre lahko tudi mimo zgodovine poznejših poskusov ustvarjanja take srečne dežele. Pač pa se moramo ustaviti pri še danes slovečem očetu vresničevanja sličnih idej. To je bil slavni filozof in mogočni državni kancelar Anglije: **Tomaž More** (Moros), ki je iz te ideje napisal (1515) dvoje knjige: »De optimo reipublicae statu, deque nova insula **Utopia«.**

Še danes in posebno za naš namen je to Morejevo delo že za to znamenito, ker je postalo temelj takozv. **»državnih romanov«,** v katerih so bodisi modroslovno usmerjeni državniki sami ali pa izbrani pisatelji sami v interesu države pisarili čudne reči o takih rajskih deželah, nazvanih »Utopija«. S tem izrazom se še danes označuje vsaka tudi le dozdevno neizvedljiva ideja. Taki romani se posebno danes pišejo v pomirjenje nezadovoljnih mas, ki se jim prikazuje uresničenje ideala o srečnem življenju v obliki, ki v tistem času in pri tistem primeru najbolj služi interesom države, ki najboljša taka dela tudi nagradijo. Smernica pri enem ko drugem pa je navodno **srečen začetek in žalosten konec,** ali **polom** radi **neizvedljivosti** take zaželjene nove dežele v stari državi.

Sto let po Moreju je pričel to idejo širiti slavni kalabrijski dominikanec, **Tomaž Camponella,** še danes našega občudovanja vredna žrtev španske inkvizicije. Ta pogumni in silno modri menih je poleg svojih številnih versko-modroslovnih del izdal tudi slovečo **»Sončno državo«** (Civitas solis), h kateri se povrnemo, če ne preje, pa ob 300letnici smrti tega tolikanj preganjanega oznanjevalca lepšega življenja.

Med tem le omenjam, da je ta »Sončna država« širom sveta (posebno med katol. kleriki) vžgala število tudi resno zamišljenih poskusov, katerih glavne si ogledamo pri nadaljevanju naše poti na znameniti **Interkontinentalni špektakel v Mariboru** morda že sredi prihodnjega tedna!

Mariborske in okoliške novice

Odkritje spomenika kralju Ujedinitelju pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Iz vseh strani so prihajali včeraj v nedeljo k Sv. Juriju ob Ščavnici ljudje v množicah, da prisostvujejo slovesnemu odkritju spomenika nepozabnemu kralju mučeniku kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Zbralo se je do 7000 ljudi, med katerimi je bil zelo močno zastopan Maribor, od koder se je odpeljalo v Sv. Jurij pet polnih avtobusov. Ves Sv. Jurij je bil v državnih zastavah in prazničnem razpoloženju. Sredi množice so se krepko odražale rdeče sokolske srajce, gasilske uniforme in sokolski prapori, katerih je bilo 14. Že v dopoldanskih urah se je zbirala množica na slavnostnem prostoru pred šolo, kjer se nahaja spomenik. Ob pol 9. uri je zasvirala pred šolo malonedeljska godba, nakar so se zbrali na slavnostnem prostoru pevci mariborske »Drave«, ki so pod veščim vodstvom zborovodje A. Horvata ubrano odpeli tri pesmi »Planinska roža«, »Gor čez jezero«, in »Tam, kjer pisana so polja«. Po maši se je množica zopet zbrala na prostoru pred šolo, nakar je spregovoril prisrčne pozdravne besede predsednik pripravljalnega odbora za postavitev spomenika šolski upravitelj Ludvik Ivanjšič, ki mu gre glavna zasluga za izvršeno delo pri pripravah za postavitev spomenika, za katerega so zbrali sredstva Jurjevčani in pri čemer mu je vneto pomagal ravnatelj Mestne hranilnice Drago Kocmut iz Maribora. V svojem pozdravnem nagovoru je omenjal Sokole, gasilce, invalide ter druga društva, pozdravil pa je tudi navzoče predstavnike oblastev sreskega načelnika dr. Farčnika, mariborskega garnizionarja podpolkovnika Maslača, zastopnika orožništva kapetana R. Vatovca, nar. poslanca Benka itd., potem tudi predstavnike nar. društev, med drugim tudi zastopnika NO iz Maribora prof. dr. A. Dolarja ter zastopnika mariborske podružnice Branibora.

V izklesani, globoko zajeti slavnostni besedi je jurjevski domačin vseučiliški profesor dr. Ilešič iz Zagreba poveličeval vzvišeno podobo nepozabnega Kralja Mučenika, nakar se je ob govornikovem ponovnem pozivu »Razgrni se za vesa«, odgrnila s spomenika zavesa in je predstavnik jurjevske občine Korošak prevzel spomenik v varstvo.

Sledil je nadaljnji slavnostni spored. Učenec Šantel je zanosno pozival k prisegi mladino, učenka Kocuvanova je živahno deklamirala pesem »Kralju Mučeniku«, nakar sta združeni šoli od Sv. Jurija in Sv. Duha učinkovito odpeli pesem, nalašč uglasbeno za to priliko po učitelju Kuharju iz Razkrižja »Ob gro bu na Oplencu«. Potem ko je domači mešani pevski zbor odpel Vodopivčevo učinkovito budnico »Bratje v kolo se vstopimo« so pevci mariborske »Drave« krepko odpeli »Iz bratskog zagrgljaja«. Sledilo je polaganje vencev po predstavnikih posameznih društev in poklonitev praporov pred spomenikom. V imenu sokolstva je položil pred spomenik krasen venec starosta mariborske sokolske župe dr. Gorišek, ki je v zanosnih besedah izrazil neomajeno zvestobo sokolstva vzvišenim idealom, ki jih je oznanjal nepozabni Kralj Mučenik. Sledil je učinkovit mimohod Sokolov, gasilcev in drugih društev, nakar je bil koncert, pri katerem je učinkovito svirala mariborska vojaška godba pod vodstvom kapelnika Jiranka in moški pevski zbor »Drave« pod vodstvom zborovodje A. Horvata, ki je odpel pesmi »Na Adrijo«, »Ljubezen in pomlad«. »Da bi biva liepa ura«, »Potrkan ples«, »Sinoči prav lepa noč bila« ter »Imela baba jedno momiče«. S tem je bil oficielni del slavnosti zaključen in je sledil banket v Pergerjevi dvorani, ki so se ga udeležili predstavniki posameznih oblastev. Množici sedem tisoč ljudi bodo ostale nedeljske slovesnosti odkritja spomenika nepozabnemu Kralju v neizbrisnem spominu.

Spomenik je delo akademskega kiparja Nika Pirnata iz Ljubljane. Na podstavku iz pohorskega granita je kraljev doprsni kip. Podstavek je izdelal mariborski kamnosek Rozman. Na podstavku je napis »Ne pozabimo na zadnje besede Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja »Čuvajte Jugoslavijo«.

Manifestacijsko zborovanje obmejnega učiteljstva

Socialno ter nacionalno osiguranje narodnega življa

V soboto je bilo v Murski Soboti veliko manifestacijsko zborovanje obmejnega učiteljstva iz obmejnih srezov. Vsa Murska Sobota je bila v državnih zastavah. Dobrodošlico je izrekel gostom župan Hartner, ki se mu je zahvalil predsednik JNU za dravsko banovino g. Metod Kumelj. Učiteljstvo je položilo lep venec v narodnih barvah pred spomenik legionarjev, kjer je spregovoril tople spominske besede g. Mirko Vauda od Sv. Marjete. Nato se je podalo učiteljstvo v sokolsko dvorano, kjer je bilo zbranih okoli 700 učiteljev in učiteljic Zborovanje je vodil zaslužni šolnik Evgen Aantauer. Veličastni učiteljski zbor so pozdravili predstavniki raznih nacionalnih društev in se je ob zaključku z velikim odobravanjem sprejela resolucija, ki povdarja sledeče zahteve našega učiteljstva:

Zbrana društva odobravajo dosledno izvajanje čiste stanovske linije v JUU. Pozivamo vodstvo banovinske in centralne organizacije, da tudi v bodoče z vso doslednostjo delajo na smernicah znane deklaracije in jima zagotavljamo našo oporo. Smatramo, da je nujna potreba stopiti takoj k delu za razvoj šolsvta, posebej še v obmejnih srezih. Za prospeh tega je potrebna stalnost, avtomatsko napredovanje, izboljšanje gmotnega položaja, tudi upokojencev, enakopravnost učitelja in učiteljice, odprava celibata, na mestitev brezposelnih, znižanje števila otrok v razredih, otvoritev novih razredov, ureditev položaja šolskih upraviteljev, ureditev obmejnega šolstva, gospodarsko, socialno in narodno osiguranje narodnega življa, graditev obmejnih šol. poslopij.

Bolgarski moški zbor iz Plovdiva mora doživeti v Mariboru, kakor doslej vsi pevski zbori iz slovanskega sveta, višek slovanskega navdušenja, kljub temu, da je bilo v zadnjem času mnogo koncertov. Izredno umetniško podajanje, čudovita ubranost glasov in iz pesmi odmevajoč vetrič rožnatih trakijskih polj, vse to bo nudilo vsakomur velik užitek. Koncert se vrši v sredo ob 20. uri v unionski dvorani. Kupujte vstopnice od 3—25 din v predprodaji pri »Putniku« in agitirajte za udeležbo.

Odličen uspeh mariborskega šolnika. Pred državno komisijo v prosvetnem ministrstvu v Beogradu je položil te dni z odliko izpit za sreskega šo' ' -n nadzornika g. Ernest Vranc, učitelj v Studencih pri Mariboru, znani pedagoški pisatelj in pobornik reformnega šolstva v Jugoslaviji. V Beogradu sta i: li že dve njegovi knjigi v cirilici. K lepemu uspehu čestitamo!

Smrtna kosa. V mariborski bolnišnici je umrl včeraj v 78. letu svoje dobe upokojeni župnik in duhovni svetnik Franc Šegula, v Mariboru znana osebnost. Bil je vzoren duhovnik, ki se ni nikdar pečal z zadevami vsakdanje politike, ki se pa je uspešno uveljavljal na literarnem in znanstvenem področju. Z^res vzornemu duhovniku časten spomin, žalujočim naše toplo sočutje.

Banovinski uradniki so se zbrali včeraj dopoldne pri Gambrinu k občnemu zboru mariborskega pododbora Društva banovinskih uradnikov, ki ga je vodil inž. Šturm. Mariborski pododbor šteje 159 članov. Na zborovanju se je izrazila želja, naj bi banovina posvetila večjo pažnjo stanovanjskemu problemu ter naj bi se stanovanjske hiše v Mariboru namenile v prvi vrsti za potrebe banovinskih uslužbencev.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 103 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 din do največ 300.— din. Prošnje za sprejem (banovinski kolek din 10.—) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki računajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete zneske podpore Izjavi pod 5. in 6. je kolkovati z banovinskim kolkom za 4 din. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za primerno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Iz železniške službe. Imenovan je s položajem v 5. pol. skupini Konrad Merk za inšpektorja na postaji Maribor koroški kolodvor, dosedaj inšp. iste položajne skup. pri gl. kolodvoru v Mariboru, v 6. skup. pa za višjega kontrolorja gl. kolodvor Ljubljana Gabrijel Pirkmajer, doslej višji kontrolor iste skupine na postaji Maribor koroški kolodvor. V 7. skup. za višjega prometnika v ljublj. kurilnici Fr. Sovre, doslej višji prometnik na postaji Maribor gl. kol. Postajni šef v Ivanjkovcih Franjo Gerlovič je premeščen v Zagorje, Franc Štefula iz prometno kom. oddelka k postaji Maribor gl. kol., Ign. Vohar iz Ormoža v Rožni dol, Fr. Obran iz Ormoža v Vel. Loko, Jožef Ostrovršnik iz Središča v Birčno vas, Radivoj Ivanovič iz Kamnika v Ormož.

Za »Putnikov« izlet v Graz, v četrtek, dne 19. maja z modernim avtokarjem se sprejemajo prijave le do torka opoldne. Vožnja in vizum le Din 100.—.

Nova bencinska črpalka. V Tattenbachovi ulici 14 stoji od danes nova bencinska črpalka v prometu, na kar najvljudneje opozarja avtomobiliste in motocikliste tvrdka J. Gustinčič.

Veliko tombolo priredijo poštarji v nedeljo, dne 29. maja t. l. na Trgu svobode. Vljudno prosimo cenjeno občinstvo, trgovce ter vsa ostala podjetja, da pridno segajo po tombolskih kartah, ki jih prodajajo vsi pismonoše in upokojenci.

Glasbena matica. Jutri, torek, zvečer vaja vsega zbora. Strogo obvezno. — Dirigent.

Ceneno meso. Jutri, v torek 17. t. m. se bo od 7. ure naprej prodajalo na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici 190 kg govejega mesa po din 5 za kg, in sicer največ do 2 kg na osebo.

Iz poštne službe. Vpokojeni so poštni zvaničniki Ivan Ravljen v Šoštanju, Miroslav Fert v Slovenjgradcu in Avgustin Kramberger v Murski Soboti.

Zborovanje Triglavanov

V lovski sobi pri »Orlu« je bil v nedeljo dopoldne redni letni občni zbor starešinstva akademskega društ. »Triglav«, ki ga je otvoril in vodil predsednik dr. Jakob Toplak. Po poročilih posameznih funkcionarjev se je razvila dolgotrajna debata, nakar je bila izvoljena naslednja nova uprava: dr. Jakob Toplak predsednik. Odborniki: dr. Vrečko, dr. Vauhnik, dr. Germovšek, dr. Šnuderl, Koštomaj, Mačus in Skaza. Odbor se bo konstituiral na svoji prvi seji.

Kino

Kino Union. »Pogumni ženin« najzabavnejša veseloigra, dve uri smeha in zabave. Heinz Rühmann, Hans Moser, Theo Lingen, Gusti Huber.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 17. maja, ob 20. uri: »Dalibor«. Red C.

Četrtek, 19. maja, ob 20. uri: »Sreča d. d.«. Premiera. Red A.

»Srečo d. d.« predstavljajo v glavnih vlogah: Branka Rasbergerjeva, Rado Nakrst, Edo Verdonik, Edo Grom; v večjih vlogah: Elvira Kraljeva, Mileva Zakrajškova, Franjo Blaž, Ljudevit Crnobori, Milan Košič, Just Košuta. Nastopi pa ves dramski ansambl.

Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru.

V vojašnici Kralja Aleskandra se da v zakup Oficirska menaža pod pogoji, ki so razvidni pri polkovnem intendantu.

Rdeči križ je pričel te dni s pobiranjem članarine. Z ozirom na človekoljubni namen, ki ga vrši to društvo, je upati, da bo vsakdo rad prispeval svoj delež. Naj torej nikdo ne odslovi inkasantov Rdečega križa!

Šahovske novice. Razpisano je tekmovanje za šahovsko klubsko prvenstvo J. Š. S. V Dravski banovini tekmujejo ljubljanski, celjski in mariborski šahovski klub, in sicer odigrata najprej mariborski in celjski dve tekmi, nato igra zmagovalec z ljubljanskim. Prva tekma je 22. t. m. v Celju. Igralci UŠK: Bien, Dr. Gabrovšek, Krajnc, Kukovec, Dr. Lippai, Lobkov, Lukeš, Mišura, Ostanek, inž. Prek, Sterniša, Stojnschegg in prof. Stupan naj se udeležijo v to svrho sestanka v torek 17. tm. ob 20. uri v kavarni »Central«.

Mura naplavila moško truplo. Ko je v petek popoldne pri Čukovi Žagi ob Muri neka ženska nabirala suhljah, je našla neznano moško truplo, ki ga je očividno narasla Mura odložila na obrežju. V kratkem so prispeli tja radenski orožniki, ki pa zaenkrat niso mogli ugotoviti utopljenčeve identitete. Neznanec-moški razen spodnjega perila ni imel ničesar na sebi. Je bil star okoli 45, brad mu že par dni ni bila obrita. Komisija je bila mnenja, da je truplo priplavalo precej daleč od zgoraj izven naših meja. Govorilo se je tudi, da ima po telesu več ran. To pa izvira od tega, ker se je truplo zadevalo ob skalovje in vejevje. Po ogledu so že razpadajoče truplo položili v krsto in ga prepeljali na radensko pokopališče, kjer so ga pokopali.

Velik požar je izbruhnil v Cankovi pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Zgorelo je okoli devet hiš, med njimi šest stanovanjskih. Prizadeti so posestniki, oziroma posestnice: Fras Anton, Simon Rajh, Pavla Lovrec ter Ivan Brotschneider. Škodo cenijo na okoli 100.000 din.

Usodno trčenje dveh biciklistov. Ob vznožju znanega kamnišega klanca »Montebello« sta se srečala včeraj popoldne dva biciklista in sicer 18-letni trgovski pomočnik Mirk Curk iz Kamnice, ki je vozil proti domu ter 27-letni Peter Tonković. V največji brzini sta se znašla drug pri drugemu in kljub vsemu prizadevanju nista mogla preprečiti katastrofe, ki je nekaj sekund zatem sledila. Kolesi sta se zverižili druga v drugo ter pokopali pod seboj oba vozača, ki sta treščila s toliko silo na tla, da sta obležala oba sredi ceste nezavestna in negibna. Pasantje so poklicali reševalce, ki so ju nezavestna in s pretresenimi možgani od premili v tuk. splošno bolnišnico.

S stanovske fronte

Počastitev Jakoba Zadravca

Zahteve s tabora naših obrtnikov v Laškem

Na sporedu veličastnega tabora našega obrtništva v Laškem, kamor so prihiteli obrtniki iz vse banovine, da manifestirajo za svoje stanovske ideale, je bila tudi prisrčna počastitev našega odličnega boritelja za pravice obrtnikov Jakoba Zadravca iz Središča ob Dravi ob 40 letnici njegovega delovanja. Pred hotelom Savinja v Laškem so priredili slavljencu v soboto domači pevci podoknico, nakar je predsednik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, katere častni predsednik je slavljenec, g. Josip Rebek iz Ljubljane naglašal pionirsko delo, **ki ga je Zadravec vršil z vzorno nesebičnostjo skozi desetletja** med obrtništvom na področju bivše mariborske oblasti. — Iskrene čestitke so izrazili slavljencu narodni poslanec Plesković, zbornični svetnik Elsbacher, zvezin podpredsed. Vahtar, celjski delegat Žohar, podstarosta laškega Sokola Kržišnik ter škofjeloški delegat Kalan. Počastitveni večer je potekel v najlepšem rezpoloženju ter toplem priznanju preizkušenemu ter neustrašenemu borcu za obrtne pravice.

Na velikem taboru našega obrtništva, ki je bil naslednjega dne v dvorani hotela Henke v Laškem, ki je bilo vse v državnih trobojnicah, se je sprejela resolucija, v katerih izražajo obrtniki sledeče zahteve: 1. Takojšnja izvedba predloga zakona o šušmarstvu, ki so ga stavile obrtne zbornice in obrtni odseki skupnih zbornic ministrstvu že leta 1935. 2. Ukinitev izvrševanja rokodelskih del v državni kaznilnici v Mariboru ter opustitev režijskih del po avtonomnih ustanovah in industrijah. 3. Izvedba starostnega zavarovanja obrtništva v smislu določb obrtnega zakona. 4. Izpopolnitev predpisov za pavšalno obdavčenje pridobnine za male obrtnike v vseh mestih, ki zaposlujejo do 4 pomočnike in uporabljajo pogonsko silo do 4 KS. 5. Ustanovitev gospodarskega sveta v smislu čl. 24. ustave. 6. Odločujoča oblastva naj zagotove potrebna sredstva za strokovno izpopolnitev obrtništva in njegovega naraščaja. 7. Izvedba finančne zaščite obrtniškega stanu.

Socialni problemi

Stanovanjski najemniki za stanovanjsko zaščito

V prostorih restavracije »Novi svet« so se sestali včeraj dopoldne člani Društva stanovanjskih najemnikov in poslov. lokalov k svojemu letošnjemu rednemu letnemu občnemu zboru. Ob lepi udeležbi članstva je otvoril letošnji občni zbor dolgoletni predsednik g. Anton Mohor, ki je v svojem izčrpnem predsedniškem in tajniškem poročilu orisal živahno društveno delo v pretekli poslovni dobi. Iz njegovega poročila je razvidno, da so se člani v mnogih zadevah pridno poslužev ali društvene pisarne. Tajniško poročilo je podal društveni tajnik Mirko Feldin, dočim je za nadzorni odbor poročal gosp. Žnuderl. Društvo šteje danes 1.185 članov in je imelo v pretekli poslovni dobi din 20.410 prejemkov ter din 19.190 izdatkov. Društvo je ustanovilo svoj lasten **podporni fond**, ki nudi članom podporo za slučaj deložacije. Po živahni debati je bila pri volitvah izvoljena sledeča nova uprava: predsednik Jože Kac, tajnik Anton Mohor, odborniki Bačnik J., Feldin Mirko, Rozman Bogomir, Reicher Franjo, Karner Hinko, Menih Franc, Safran Ivan, in Novak Franjo. Za preglednika računov sta imenovana Dobaj Franjo in Brečko Ognjeslav.

Na letošnjem občnem zboru so stanovanjski najemniki dali ponovno izraza svoji zahtevi po **stanovanjski zaščiti** v okviru zakona, ki naj se raztegne na vso državo.

Sportno gibanje

Zadnje faze prvenstvenega tekmovanja LNP

Prvenstvena tabela se od zadnje nedelje sem ni spremenila — Včeraj so zmagali ISSK Maribor, SK Železničar in ČSK

Tekmovanje za prvenstvo LNP se je včeraj nadaljevalo s tremi tekmami, ki so se končale z zmagami vseh treh favoritov. Dočim je SK Železničar v Kranju gladko zmagal, sta se morala ISSK Maribor in Čakovački SK pošteno truditi, da sta rešila obe točki. Stanje prvenstvene tabele se ni spremenilo, tako da se bo prvenstvo odločilo prav v zadnjem kolu prihodnjo nedeljo.

Zaenkrat izgleda prvenstvena tabela takole:

Čakovački SK	8	6	1	1	18:7	13
ISSK Maribor	8	5	2	1	20:12	12
SK Železničar	8	4	2	2	27:14	10
SK Hermes	9	2	4	3	22:23	8
SK Kranj	8	1	2	5	10:23	4
SK Celje	9	1	1	7	6:24	3

ISSK Maribor : SK Hermes 4:3 (2:2)

Tekma med obema nasprotnikoma je bila tokrat na Rapidovem igrišču, kjer je bila precej visoka trava, ki je zelo ovirala enajstorico ISSK Maribora, tako da se je morala posluževati visoke igre, ki je pač ni navajena. ISSK Maribor je včenaj trčil na zelo borbeno moštvo in ni mnogo manjkalo, pa bi bili Ljubljančani poskrbeli za presenečenje. Tekma sama je bila precej izenačena ter je bila borba dveh enakovrednih nasprotnikov. Domače moštvo je doseglo zmago šele proti koncu tekme, potem ko je zastavilo vse svoje sile, da pri stanju 3:3 izsili dve dragoceni točki.

Sodil je g. Hobacher iz Celja.

V predtekmi sta mladini ISSK Maribora in SK Rapida igrali prvenstveno tekmo neodločeno 2:2.

SK Železničar : SK Kranj 5:2 (2:2)

Železničarji so v Kranju izvajali lepo kombinatorno igro. Bili so obsolutni gospodarji na terenu in so zmago popolnoma zaslužili. Sodil je g. Reinprecht iz Celja.

Čakovački SK : SK Celje 1:0 (1:0)

Ta tekma, ki je bila v Celju, je bila zelo dramatična. Tekma je bila ostra in je moral ČSK od 26. minute naprej igrati samo z 10 igralci, ker je bil igralec ČSK Hrebak tako poškodovan, da so ga morali odnesti z igrišča. Najboljši mož na polju je bil vratar ČSK, ki ima tudi glavno zaslugo, da je ČSK v Celju zmagal. SK Celje je sicer imel mnogo prilik za zmago, pa so jih napadalci izpustili. Med drugim je Slamič zastreljal celo 11 m. — Sodil je g. Nemec iz Maribora.

Ostale nogometne tekme

Zagreb: Gradjanski:Ljubljana 5:1 (3:0) Hašk:Jugoslavija 1:1 (1:0).

Split: Bask:Hajduk 1:0 (1:0).

Beograd: Jedinstvo : Concordia 1:0, BSK:Slavija 1:1.

Milan: Italija:Belgija 6:1 (2:1).

Berlin: V soboto Anglija:Nemčija 6:3, včeraj Aston Villa:Nemčija 3:2 (1:1).

ČSK:Jugoslavija 4:1. V Pragi se je končal teniški turnir za damski srednjeevropski pokal med ekipama Češkoslovaške in Jugoslavije, ki se je končala z zmago ČSR v razmerju 4:1. Turnir se je vršil za zaprtimi vrati, da ne bi občinstvo demonstriralo proti neljubim dogodkom na teniških tekmah v Zagrebu.

Mussolini: Suveren mir ob jadranskih obalah

Genova, 15. maja.

Včeraj je imel Mussolini na Trgu zmage svoj napovedani govor, v katerem je med drugim izvajal: Fašistična Italija ni mogla sprejeti osovražene in nekoristne naloge stare Avstrije, Habsburžanov in Metternicha, da bi nasprotovala stremljenju narodov po njihovem edinstvu. Naša zavest, čast in lojalno prijateljstvo nasproti Nemčije, so bili povod za to, kar smo storili. Sedaj sta dva svetova, nemški in rimski, neposredna mejaša. Njuno prijateljstvo je trajno. Os, ki ji bomo ostali zvesti, pa nas ne ovira, da se ne bi sporazumeli tudi z onimi, ki si takega sporazuma iskreno žele. Tako smo v marcu preteklega leta dosegli sporazum z Jugoslavijo in odtlej vlada suvereno mir na obalah Jadrana. Sporazum med Londonom in Rimom pa je sporazum dveh imperijev in se nanaša na ozemlje okrog Sredozemskega, Rdečega morja in ob Indijskem oceanu. Naš trden namen je, skrupulozno spoštovati ta sporazum. Kar se tiče razgovorov s Francijo, naj bom previden. Ne vem, ali bomo dospeli do kakega zaključka, to pa radi Španije. Oni žele, da bi zmagala Barcelona, mi pa hočemo Francovo zmago. Mi hočemo mir z vsemi. Toda mir si je lahko zagotoviti le z orožjem.

Ptujske novice

Izdihnil je pod padajočim drevesom 46 letni Anton Majerič, ki je bil v gozdu pri Muretincih zaposlen pri podiranju dreves.

Nismo več v dobi pred 25 leti! Nekateri se čutijo užaljene radi letakov, ki so se pojavili v Ptuju s primernim posvarilom na narodne kroge glede zadnjih dogodkov. Kaj neki mislijo ti užaljenci, da živimo v dobi pred 25 leti...?

Prodam

DVE NOVI POSTELJI naprodaj. Studenci. Jurčičeva ul. 17. 2975

Sobo odda

ODDAM PRAZNO SOBO s 1. junijem. Vprašati Vetrinjska ul. 5. 2976

Stanovanje

LEPO SOBO IN KUHINJO oddam s 1. junijem. Pobrežje, Gubčeva ul. 48. 2974

Eno- in dvosobno STANOVANJE oddam. Maribor, Smetanova ulica 54, v gostilni. 2923

Sobo išče

Iščem za takoj MALO SOBICO Naslove pustiti v upravi. 2980

Službo dobi

Iščem KOVAŠKEGA POSLOVODJO z mojstrskim izpitom in podkovsko šolo. Naslov v upravi. 2971

SLUŽKINJO ki kuha, sprejmem. Naslov v upravi. 2973

PRIDNO DEKLE za vsa kmečka dela sprejmem s 1. junijem. Naslov v upravi. 2971

Službo išče

Dva mlada zakonca z otrokom bi šla za HIŠNIKA v boljšo hišo. Naslov v upravi. 2977

Spomnite se CMD!

Lenka

Fribort je prekoračil sobo gospodične Elis, ki je v kuhinji nekaj pripravljala, prestopil prag in obstal nad ozkimi, vijugastimi stopnicami, nad katerimi se je že razprostrl mrak.

Spodaj v veži je zagostolel prijeten ženski glas, takoj nato so se zaslišali na stopnicah nagli, drobni koraki. Fribort je stopil malo niže, se ustavil in razprostrl obe roki, da je zastavil pot. In že je trčila vanj dekle, lahen krik se je razlegel v mraku.

»Marinka, saj sem jaz.«

»Ah, pustite me, mama je v trgovini.«

»Midva pa tukaj in naju ne vidi in ne sliši —«

Šopek vijolic Vam dam, ako me izpustite. Nesem jih v kozarček, ker ste pa tako nasilni se moram odkupiti.«

»Kajpada, prosim prav lepo —«

»Nate. Ampak —« umolknila je v njegovem naročju.

»To je za šopek —« in jo je vroče poljubil na sence in žareče mehko lice. Brhka deklica se je za trenutek nehala braniti, nato se mu je pa iztrgala iz objema in obstala s par skoki nad stopnicami. Oko in lice sta ji žarela, lasje nad čistim lepim čelom so bili razmršeni.

»Marinka — pojdete na sprehod?« je šepnil vneti mladenič.

»Huda sem —«

»Na nasipe ali v park?«

»V park —« in že mu je izginila pred očmi. Hitro je vstopila v sobo, ki je bila poleg stanovanja gospodične Elis. Fribortu se je razvnela kri; z dišečim šopkom v roki je stopil iz veže. Desno hišnih vrat je bila mokarija, kjer je popoldne Marinka prodajala. Zdaj je šla tja sama mati, hišna posestnica, ker je pustila hčerko, da gre s prijateljico na sprehod. Fribort je spoštljivo pozdravil mater svoje Marinke.

»Ampak, gospod Fribort!«

Ustavil se je.

»Kaj pa je **to, saj** ste vsi beli!« in resna meščanka je kazala na filozofove prsi, kjer je bila temna suknja obeljena.

»Ah, bo pač od zidu — hvala.«

»Tako, s prsi ste se tiščali ob zid.«

»Je pa že suknja tako visela!« in smeje se je priporočil matroni, ki ga je nezaupno gledala.

»Pozabil sem, da je Marinka v trgovini z moko posuta roža, da ima lase kakor napudrane,« je pomislil blaženi filozof in se napotil proti mestnemu parku. —

* * *

Zvečerilo se je. V studentovski sobi je gorela na eni mizi svetilka; na manjši, pri kateri je sedel Vavrena in čital, je brlela sveča. Špina je ležal oblečen na skrinji in kadil pipo. Oči je vpiral nekam v praznino. Globoko se je zamislil.

V sobici je bilo tiho, le včasih se je oglasil ropot žlic in krožnikov. Zelenka je jedel svojo večerjo — čežano in prigrizoval kruh, zadnji kos. Imel je namreč točno določeno koliko kruha si sme privoščiti zjutraj, opoldne in zvečer. Saj je skoraj samo od kruha živel. Pravkar se je vrnil od instrukcij zdelan in lačen. Komaj je pojedel in sam pospravil, se je že oprijel knjige in študiral ali »gulil«, kakor je rekel Fribort.

Lenkin »Almanah« je očividno zelo zanimal Vavreno. Že precej časa je sedel s knjižico v roki, pa še vedno ni prebral prve strani. Gledal je zamišljen ovitek, kjer je bilo na že orumenelem papirju napisano v nemščini:

»Und weh dem Lande, dessen Söhne
frech verachten Heimatstöne
und heimatlichen Sagenkreis!«

Malo niže pa v latinici:

»Žalost nad propadom domovine najbolj skeli.« Mislimir.

Nad temi vrsticami se je zamislil.

Pisal jih je Lenkin stric župnik, ki se je podpisal s svojim rodoljubnim imenom, kakršno je imel vsak rodoljub v tistih časih poleg svojega krstnega imena.

(Dalje.)

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj STANKO DETELA, vsi v Mariboru.